

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИ

2013 сыл
Муус устар
17 күнэ
Сэрэдэ № 55
(10827)

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

○ Нам улууһун хаһыата ○

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастын хаһыата»

БЭҔЭНЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгын
мунһабыттан
бэлиэтэһиннэр

Ис дьыала отделын начальнигы 1 солбуйааччы, полиция начальнига П.Г. Сокольников маассабай тэрээһиннэри ытыгыга правительство уурааһыннан 10 күн иннинэ биллэриллиэхтээбэ туолбатын эттэ. Уведомление тэрээһин былаана, программа киллэриллиэхтээх.

ОГПН начальнига Н.А. Парников иһитиннэрбитинэн автовокзал умайытын биричинэтин быһаарыыга дознаватель үлэли сылдыар. Умайы дьэ иһиттэн тахсыбыт, харабыл иһигэр баар эбит. Баһаар туһунан иһитиннэри «Суһал көмө» нөҥүө биллэриллибит. Сигнализация баар эрэри үлэлээбэтэх. Вокзалга 2012 с. тохсунньу 13 күнүгэр былаанаммыт бэрэбиэркэ ытыллыбыт. Николай Алексеевич эпитинэн баһаар хойутаан биллэриллибит. Маны таһынан кини тэрилтэлэр салайааччылары харабылынан эдэр, кыанар дьону ылалларыгар сүбэлээтэ. 2014 сылтан сигнализация туһунан сокуон олоххо киириэхтээх, оччоһуна сигнализация пульта баһаарынай сулуспа баар буолуохтаах. Онтон билинги туругунаан тэрилтэлэр 90%-гар автономнай сигнализация турар.

«Намкоммунтеплоэнерго» ААО өрүс унуор нэһиликтэргэ 21 тонна ГСМ таспыт, 1 мөл. солк. суумаҕа турба ылыллыбыттан 30 тонната Көбөкөнгө ытыллыбыт. Көбөкөн котельнайын конструкцията сороҕо аҕалыллахтаах.

Ааспыт нэдиэлэбэ 8 инфекционнай ырыы бэлиэтэммит, ол иһигэр 2 пневмония, 1 ветрянка, 1 листик, 1 гонорея, 2 киһини ыт ытырбыт.

ТХУ начальнигы солбуйааччы Е.Е. Гоголев иһитиннэрбитинэн 1844 ыйыраа төрөөбүт. 245 ынах сүөһү, 76 сылгы өлбүт. Нам суботугар, Үөдэйгэ, Модукка, Аппааныга үүт тутар пууннар үлэли тураллар.

Улуус баһылыга А.И. Ильин саҕа вокзалы тутарга көмөлөһүөххэ наадатын эттэ.

«Ленскэй нэһилик» МТ баһылыга А.Г. Новгородов санитарнай ырааһырдыыга «Браас чэппиэр» диэн биллэриллэн хас чэппиэр аайы суботуньуктар тэриллэхтэрин иһитиннэрдэ. Тэрилтэлэргэ аттынааһы хомуйуохтаах территорияларын картата оҕоһуллан тарҕатыллыбыттар. Тэрилтэлэринэн хомунууна таһынан түөлбөлөр олохтоохтору ырааһырдыыга эмиз кыттыахтара. Москваттан 1200 бирка аҕалыллан ыттаах дьонго түнгүтүллэ сылдыар. Ыттары бэрэбиэркэлииргэ олбуордарынан кэрийэллэр. Ыт биркалаах, паспорттаах буолууларына хаһаайынаах диэн быһаарыллар. Ол эрэри хаһаайынаах да ыт босхо сылдына суохтаах, баайыга туруохтаах диэн Андрей Григорьевич эттэ.

Бэлиэтэнэ В. РЫКУНОВА

Быһылаан

Муус устар 13 күнүгэр, субуотаҕа, сарсыарда 4 ч. 14 мүн. баһаарынай чааска автовокзал умайан эрэрин туһунан иһитиннэри киирэр. Хомойуох иһин, баһаар олус түргэнник тэнийэн вокзал дьизтэ быһааммата, олоччу умайда. Билигин баһаарынай сулуспа баһаар төрүөтүн быһаарар инниттэн бэрэбиэркэ ытыар.

Ити курдук 2004 с. ахсынны 28 күнүгэр бары сиэри-туому туһунан үөрэн-көтөн аспыт харабын автовокзалыт күл-көмөр

ороскуоттаахтык үлэлээбэтэ биллэр, мун саатар улуус өтүгүтэн ханнык эмит өйбүл, бииргэ үлэлээһин баар буолуохтаах этэ...

Бу нэдиэлэттэн саҕалаан автобустар сырыылары тохтоулуна, улуус дьаһалтата хайдах быһаарыы ыларыттан тутулуктаах. Онон куоракка кирэргэ-тахсарга, улуус иһигэр да сырыыга аңардас таксилар өнөлөрө эрэ хаалла. «Альдэрхайтан ас таһаарбыт» диэни тутуспа таксистар быстах кэмгэ дьонусэргэни тизийигэ удамыр соҕус сыананы тутуһаллара буоллар диэн баҕа санааны этиэххэ наада.

үүннэ диэххэ наада. Эһиил 6-с спортивнай ооньуулары саҕа, кэрэ көстүүлээх автовокзал дьизэлээх көрсөбүт сатанар.

В. КАСЬЯНОВ

А. Корякина, Аппааны бөһүөлөгэ:

Нэһилик дьонно саамай сылдыар сирэ. Дьон үксэ автобус өтөтүнэн сылдыар. Улууска саамай үчүгэй көстүүлээх саҕа дьиз умайда, «Эргимтэ» маҕаһыын, кафетерий, хаарыан тутуубут умайбыта олус хомолтолоох. Хайдах автовокзала суох олохтохтуй, тутуһаллара буоллар.

АВТОВОКЗАЛА СУОХ ХААЛЛЫБЫТ

буолла. Бу улуус дьонугар барытыгар 10-ча сыл туһалаабыт вокзалыт улууспут биер сонун, кэрэ көстүүтэ буолара, онон дьон-сэргэ кизгник айманна. Биер үксүн автобустар өнөлөрүнэн туһанар тыа нэһиликтэрин олохтоохторун улаханник долгута. Хайа, уонна бу автовокзал кафетыгар, кассатыгар, бухгалтериятыгар үлэлээбит дьон эмискэ үлэтэ суох хааллаха. Баһаар түмүгэр бу дьизэбэ сыһыары тутуһан үлэли турбут «Эргимтэ» маҕаһыын туох баар табаардыын эмиз олоччу умайан хаалла. Туһаах дьон уулгулара хамнаабытын, соһуччу охсуу ылбыттарын хайдах кэмниэххини?

Бэнидизинниккэ «Колми-95» САО генеральной директора, Ил Түмэнгэ депутатын Н.И. Румянцев улуус баһылыгын планеркагыгар кэлэн автовокзалы хаттаан тутууну дьаһалта илиитигэр ыларыгар, оттон автобустары арендаҕа биэрэрин туһунан этии киллэрдэ. Николай Иннокентьевич автобустар сырыылары саҕалаһабыттан А.Н. Ядреев, А.Н. Дьяконов, Д.П. Корякин баһылыктаан олорор кэмнэригэр анал субсидия көрүллэр этэ, оттон билинги баһылык дуоһунаска олоруобуттан биер да кэппиэйкэ көрүллүбэтэбин, онон бу ночооттоох салааны 10-ча сылы быһа «Колми-95» САО бэйэтэ уйунан кэлбитин санатта. Ханнык да бизнес көндөй

Быһа холоон бу баһаартан тахсыбыт ороскуот 7 мөл. солк. тэҥнээр диэн буолла. Өссө 2004 с. тохсунньу 6 күнүгэр хаһаапытыгар автовокзаланардас дьизитин эрэ тутуу 3 мөл. солк. сынааҕа турбутун туһунан суруйбуһуот. Ол кэннэ ис бараана оҕоһуллан, кафе оборудованиета ситэн, вокзал быһыытын бары тэрил оҕоһуллан, хайа уонна 10-ча сыла сыана лаппа үрдээн итиччэ суумаҕа тийдээ. Кырдык, биер соҕотох «Колми-95» тэрилтэбэ сонноон баран олордохтунна сүрэ бэрт буолаарай? Дьон-сэргэ оннук да санаан буолуо иллэрээн күн Хатырык нэһилиэгиттэн 12 киһи илии баттаабыт аһаас суруктарын тиксэрдилэр, онно 100 солк. хомуйан 1200 солк. онуоха-маныха диэри редакцияҕа туттардылар.

Автовокзалы чөлүгэр түһэриигэ анал счет аһылынаһына, биер атын дьаһал олохтоһуна бу дьозуос да буоллар дьон үгүө санааларыттан утары ууммут үптэрин тиксэриэхпит. Уопсайынан эттэххэ, маннык быһылаантан сиэттэрэн улуус дьаһалтата, чуолаан баһылык Альберт Ильин, үгүс киһи интэриэһин таарыйар улахан социальная суолталаах туугуа түмэр дьозурун, кыһамныгын, сатабылын көрдөрүөхтээх түгэнэ

Р. С. Охлопков, пенсионер:

Автобус күн аайы Намтан Маймаҕаҕа, Намтан Үөдэйгэ диэри сылдыар. Күн ахсын араас наадалаах, кыһалҕалаах дьон туһаналлар. Билигин үөрэххэ, үлэбэ, ол-бу наадаҕа сылдыгы харгыстанан тохтуур курдук буолар. Автовокзал үлэһиттэрэ, автобустар дьонго үгүһү көмөлөһөн олордохторо. Эмискэ суох буолбута олус күһаҕан. Баҕар биердиилээн дьон көмөлөһүөхтэрин сөп, эбэтэр улахан тэрилтэлэр күөскөмө буолуохтарына наада. Нэһиликнэбэ автовокзал хайаан да наада. Билигин кэм ичигэс, аны кыһын буолуон иннинэ тутулдуон наада. Инники өтүгүтэр 2014 сыллаах ооньуу буолар, ол иннинэ кыраһыабай көстүүлээх автовокзал тутулдуон наада. Вокзала суох буоллаһытына, көлөр ыалдыгытар хайдах саныыллара биллибэт.

Аатын эспэтэх кэрэ аңар:

Биллэн турар күһаҕан. Олгынан баран страховкалаах буоллаһытына ороскуоттара оннугар түһэрэ буолуо.

Ыйыталаста М. ПЕТРОВА

АВТОВОКЗАЛЫТЫН ЧӨЛҮГЭР ТҮҺЭРИЭБИН!

Нам улууһун, нэһиликтэрин дьаһалталарыгар, олохтоохторугар аһаас сурук

Улууспут киинин кизгэлэ, бар дьону абырыы турбут автовокзалыт дьизэтэ олоччу умайбытыттан бары айманныбыт уонна хомойдубут. Манан сибээстээн автовокзал үлэһиттэригэр, «Айан-транс» ХЭО коллективыгар, депутатытыгар Н.И. Румянцевка тыа нэһиликтэрин олохтоохторун, ыраах баар Хатырык нэһилигин дьонуттан-сэргэттэн хомолтобу тутун биллэрэбит.

Бу маннык күчүмэйдээх түгэнгэ улуус салалтата, нэһиликтэр дьаһалталара, улуус олохтоохтору туора турумакка хайа сатанарынан кыаллар көмөнү онорон быйыл сайыны аһарбакка урукку автовокзалтан итэбэһэ суох, өссө үчүгэй саҕа дьизэни түргэнник тутан үлэбэ киллэрэргэ күөскөмө буолуохтара диэн эрэнэбит уонна бэйэбит сэмэй кылаапыгытын уопсай дьыалаҕа кыттыһабыт.

Хатырык нэһилигин олохтоохторо А.С. Куличкина, У.Н. Антонова, А.В. Кириллин, И.Н. Докторов, М.В. Степанова, Н.В. Поротов, А.Я. Иванова, А.А. Ноговицына, М.Е. Слепцова, О.В. Кайгородова, Е.Н. Данилова, Е.Н. Слепцова

Партиялар олохторуттан

САҔА ПАРТИЯ ТӨРҮТТЭННЭ

Кулун тутар 12 күнүгэр Саха сиригэр РФ суут-сокуон министиэристибэтин салалтата «Норуот партията „Арасыйыа дьахталларын туһугар“ диэн Саха республикатын бүтүн Арасыйытааһы политической партия региональной отделениетыгар регистрацияламмытын туһунан туоһу докумуоннары туттарда.

Арасыйыа дьахталларын партиялара – дьиннээх өр сыллаах сайдыы суолун аспыт норуот партиятын буолар. Кини идеологиятын неоконсерватизм диэн ааттыаха сөп. Төһөтүн да үйэлэргэ тирээрибит үстэргэ олохтордо общественнай өй-санаа араас формаларыгар сүрүн общественнай – политической өйдөбүллэр системаларыгар убастабыллаахтык сыһыаннаһар, этиилэрин сөптөөхтүк ылынар.

Арасыйытааһы дьахталлар партияларын Афганистантан, Чернобылтан, Чечняҕа тийэ «горячая» точкалары аспыт хорсун быһыы иһин орден кавалерын ылбыт суруналыыс, режиссер, телеведущай, бүтүн Арасыйытааһы государственнай телерадиокомпания шеф-редактора Галина Федоровна Хавраева салайар. Саха республикатыгар партия региональной салаатын председателинэн республика дьахталларын союзтарын Президиумун чилиэнэ, үтүөлээх экономист, геолого-минералогической наука кандидата, «Саха фондатын киһи» аһаас акционернай уопастыба генеральной дириэктэрэ Альбина Прокопьевна Черепанова буолар.

Партия төрүт уура сылаһын «Дьизэ кэргэни быһааһа» аһаас акционернай уопастыба генеральной дириэктэрэ Альбина Прокопьевна Черепанова буолар.

Партия төрүт уура сылаһын «Дьизэ кэргэни быһааһа» аһаас акционернай уопастыба генеральной дириэктэрэ Альбина Прокопьевна Черепанова буолар.

– норуот интэриэһин туруорсар уонна социальной көмүскэлэ суох нэһиликнэ категориятын, ол курдук, кыямат, элбэх оҕолоох эдэр баллар, соҕотох ийэлэр, тулаайах оҕолор, үлэтэ суох ыччат олохун хаачыстыбатын туспараары государственнай, региональной программаларга кыттар сыалтан былаас араас таһымыгар киири;

– уопастыба духовнай, майгы-сигили климатын туспарыы, оҕону иитиигэ ийэ-аҕа оруолун үрдэти;

– дойдубут социальной – экономической сайдыытын, национальной уонна демографической, ону тэҥэ оҕо уонна ыччат көмүскэлин процеһыгар актыыбынайдык кыттар гражданскай көбүлээһини уонна нэһиликнэ эппиэтинэһин уһугуннары;

– дьизэ кэргэнгэ, ийэ буолууга уонна оҕо сааска сыһыаннаах сокуону таһаарыы быһаарыыларыгар инициатива көтөбүү, олоххо киллэриигэ кыттыы.

Партия сокуону таһаарар былаас араас таһымнарыгар депутаттарга бэйэтин кандидаттары туророр, инициатива көтөбөр бырааптаах.

Ааспыт ый түмүгүнэн республика муниципальной тэриллилэрин кытта партия олохтоох салааларын тэрийэр сыалтан араас үлэлэр ытыллынылар. Дьахталлар общественнай тэриллилэрэ партия олохтоох салааларын салайааччыларыгар бэйэлэрин истэриттэн кандидатураларын туруордулар.

Надежда АНДРЕЕВА

Дьоьус уонна орто бизнес эйгэтигэр

КЭРЭХ СЭБИЛЛЭЭХ, КЭСКИЛЛЭЭХ ӨНӨ

(Интервью)

Үйэ сайдан ким тугунан дьарыктаммата баарай? Ол гыннан баран бадалаах эрэ барыта дьарыктаммат, эбиитин сүрэхтээх, дьяныардаах, бэриниилээх буолуохха наада. Биир интэриэһинэй хайыска - өбүгэлэрбиттэн хаалбыт ойууну-бичиги сайыннарыы. Күннээбэ туттар малы, тэрили сымээн, киэргэтэн киэн эйгэбэ таһаардахпытна хайа ому ытыктыа суоҕай? Ол курдук, бу идеяны олоххо киллэрэн, күннээбэ түбүк огостон үлэлии-хамсыы сылдьар киһинэн «Кэрэ» ателье хаһаайката Александра Колесова буолар. Үлэлээбит үс сылын устата кини санаата сайдан, ситэн-хотон, билигин киэн атыыга тахсар кыахтанан, дьяныардаах үлэһит булан олоор. Бэйэ дьыалатын тэриниэн иннинэ бэйэтэ дууһата тугу ыйарынан, сүрөбэ тугу баҕарарынан кыраалаан айа-тута сылдыбыт.

Кини бичиги биир дойдунан аһыт, икки үнүк Үөдэй уонна Арбын нэһиликтэриттэн сьдбааннаах, силис тардыылаах. Александра идэтинэн омук тылын учуутала. Куоракка олорон уонтан тахса сьл үөрэх эйгэтигэр кэнчээри ыччаты үөрэтиигэ буспута-хаппыта. Маны таһынан иис абыланар ылларбыт сүрүн дьарыктааба. Соторутаабыга кэскиллээх өнөнөн дьарыктанар биир дойдунулаахпытын көрсөн кэпсэттибит.

- Бэйэ дьыалатын туох санааттан, хайдах тэриимкини?
- Мин урут-уруккуттан аймактарбар, дьүгэлэрбэр араас салфеткалары, остуол сабыытын онорон бэлэхтиир үгэстээх этим. Дьэбэр сьтыгытары, кьыспар былаачыйалары тигэrim. Бу сьылдьан биир баа санаалаабым - сахалыы истииллээх, онуордаах-мандаардаах, аныгылыы технологиянан онгоһуллубут дьэни киэргэтэр кэрэ кестүүлээх тьннүк, остуол, дьыбаан сабыыларын онорон киэн эйгэбэ таһаарыы. Тоо сахалыы онуору, ойууну-бичиги остуол, орон, тьннүк сабыыларыгар тьһэрэн бэйэлээх бэйэбит дириг културалаах Сахабыт сиригэр онорбопутуй дьэн ыйыты мин эрэ өйбөр-санаабар үөскээбэтэх буолуохтаах. Маннык идея өйбүн-санаабар баһылаан, сьыйа, олоххо киэрэн, билигин сүрүн сьылым-соругум буолан турар. Оскуолаттан урайан, үлэли тьрар ательены ылан үлэбин садалаабытынан барбытым. Билигин уонча иистэнньөнэрдэхпин уонна икки дизайнердардаахпын.

ан онорбут үлэтин тутатына сэнээрэллэр. Атыылаһааччы махтага - биһиэхэ саамай үрдүк сыанабыл буолар. Ол инниттэн, саха киһитин сьиринэн, ьыраас суобастаахтык, үрдүк таһымна үлэлиибит.

ан онорбут үлэтин тутатына сэнээрэллэр. Атыылаһааччы махтага - биһиэхэ саамай үрдүк сыанабыл буолар. Ол инниттэн, саха киһитин сьиринэн, ьыраас суобастаахтык, үрдүк таһымна үлэлиибит.

Ис дууһаттан дьону үөрдэр тьһуттан үлэ дуоһуйууну аһалар эбит. Хас биирдии онгоһуллубут үрдүк хаачыстыбалаах, харады сьымнатар, мичээри үөскэтэр мааны кестүүлээх буоларын ситиһэбит. Киһи ис сүрээтиэн таптаан, имэрийэн-томоруй-

- Таһаскыт-сапкыт көрүөхтэн кэрэ, олус тупсаҕай гына хайдах быһыылаахтык онгоһулларый?
- Магнай дизайнер ойууну компьютерга онорон өннөрүп дьүөрэлээн тагмытын кэннэ, кьыра кэмэйинэн тагаска тьһэрэн көрөбүт, онтон барыга сөп буолаабына станокка ьытан, бэлэм, ойуулаах матьрыяал онорон таһаарабыт. Ол эрэ кэннэ быһан-танан тигэбит. Биирдилээн дьонтон, тэрилтэттэн сакаас ылыахпытын сөп. Дьон сир аһын, толору сахалыы астаах остуол, сардааналаах хонуу ойууларын сэргээн онготторор. Маны таһынан, дьахтар былаачыйаларын, оркуола окулоругар формалары биирдилээн уонна кууһунан тигэбит. Биһиги үлэбитин олус сэнээрдилэр. Улуустартан, тэрилтэлэргэн, биирдилээн ьылан сакаастар тохтоло суох киэрэ тураллар. Ойуулары, хаарты-скалары кэрэхси көрдүбүт да ылабыт, дьонтон атыылаһабыт.

- Онгорон өгөбүт инники кэскилэ хайдаҕый?
- **М. ПЕТРОВА**

Дьыэ кэргэн экономиката

Хамнас орто кэмэйэ 22970 солк. тэҥнэспит, оттон учууталларга 26720 солк., тыа хаһаайстыбатын үлэһиттэригэр 10000-15000 солк. диэри. Көрдөххө улахан курдук, оттон үлэһит дьонтон туоһуластааха, үксэ 10000 - 15000 солк. диэри хамнастара халбаньыр. Оннообор 6000 хамнастаах дьонноор кьытары бааллар. Оттон хас биирдии киһи харчыны хайдах быһыылаахтык туттара, ьыга барьыр кэмэйэ араас. Сорох элбэх харчыны аҕыйах хонукка барыан, сорох кьыра харчыны ьыдаады ороскуотугар тьэрдэрин таһынан уурунуон да сөп.

ХОЛОБУР БУОЛАР ЫАЛ

Улууспутугар элбэх оҕолоох ьыаллар кэлинги сьылга элбээбиттэре бэлэтиэнэр. Биир бэйэм алтыс-сэттис оҕолорун төрөспүт отуччалаах уончака иьэни билэбин. Кинилэри хайьы, киэн тутта көрөбүн. Сорох дьон оҕолорунааҕар буолуох бэйэлэрин да кьыйан ииттиммэт тьгэन्नэре баар.

Бүгүн кэпсиир ьылым Аргуновтар элбэх оҕолоох, эдэр дьыэ кэргэн. Кинилэргэ биир күн бириэмэ болдоһон бара сьырыттым. Дьыэ иһэ оҕо-аймах сагатынан чуопчааран көрүстүлэр. Ыаллар дьыэлэрин иһэ барыта уурбун-туппун курдук, нус бараан. Дьыэ иһигэр сыаналаах мал-сал, аныгы кэм ирдэбиллэнэн бары барыта баар. Элбэх оҕолоох ьыал сандалытын аһа толору. Ким да кимэхэ да мэхэйдэспэт, хас биирдиллэрэ дьарыктаахтар, ордук - хос сагасьы суох, ьыһы-хаһы иһиллибэт. Ыал ийэтэ оҕону иитиинэн, дьэни-уоту көрүүнэн дьарыктанар. Ол эбэтэр үрүн дьыэ үрүмэччитэ, хара дьыэ харанаачыта. Дьыэ кэргэн аҕа баһылыга, үгэс быһыытынэн, булааччы-талааччы, дурда-хахха. Кини нэһилиэнньэ хас биирдиитэ наадьыйар аһыыр аһын - килиэби астааччы. Бүгүн эдэр дьыэ кэргэн олохторун-дьяһахтарын, оҕолорун иитиитин, үптэрин-харчыларын хайдах тутталларын тьһунан сэхэргэһим.

- Дьыэ кэргэнни тьһунан биһиги ааҕааччыларбытыгар билиһинэрэриэххит дуо?

- 2001 сьылтан билсэн, бэйэ-бэйэни тьргутан көрөн баран 2005 с. холбоспуптун. Онон сокуонунан холбоспуптун ахсы сьылыгар барда. **- Элбэх оҕолону тьһунан санааьытын үлэстэриэххит дуо?**
- Биһиги бииргэ төрөбүт иккибит, оттон аҕабыт элбэх оҕолоох дьон оҕото. Онон элбэх оҕоо хара маннайгыттан тардыстар этэ. Аан бастаан ьыал буолан баран киһи сьиринэн „дьыэ кэргэн хайаан да оҕолоох буолуохтаах“ дьэн санаанан салайтарьыппыт. Оттон биир оҕо дьэн аҕыйах, оҕоо доҕор баар буолуохтаах дьэн буолбута. Дьон элбэх оҕолоонортон туттунар, онно этиэхпит этэ, оҕолорбут элбээн барбыттарыгар „толлор наадата суоҕун“ эпитиэнэн-хаамьытынэн билбиппит. Оҕо ханан да мэхэй буолбат, хата төттөрүтүн инникигэ күүс-уох биэрэр, кьынаттыыр, эрэлин күүһүрэр, төрөспүттэргэ туох-ха да тэннэммэт күндүлэрэ буолар. Кэлин улааттахтарына бэйэ-бэйэ-элэригэр көмөлөстүннэр, дурда-хахха буоллуннар дьэн баҕарабыт.

- Дьон тийиммэтэ-түгэммэтэ, баар харчыны сатаан туттубатара бар суол. Упкүтүн-аскьытын хайдах дьаһанан олорубүт?

- Аан бастаан аҕабыт хамнаһа кэллэ да дьэиэтэри уот, гаас өнө төлөбүрүн, оҕо саадын усунуоһун (икки оҕо) төлүүбүт. Кьыраларьытын, оҕо саадтара тэийичи буолан, таһарьытыгар автобустананбыт. Ыйдаады автобуса харчытын эрдэттэн уурунабыт. Ону таһынан, аҕабыт дьонго көмөлөһөн, этинэн, бородоуктанан ьылар. Аспьытын кууһунан элбэти ьыла сатыбыт. Маҕаһьынгна киэрдэхпинэ эрдэттэн наадалаахпытын эрэ ьылабын. Оҕолорго анамьтыт пособинэ олох тыыппаппыт, муньунан күһүн оҕолор оскуолаба, детсадка барар тагастарьын, малларьын атыылаһабыт. Коммунальнай өнөбө анамьтыт субсидияны муньан дьыэ малын-салын ьылабыт уонна дьэни тьтпарар өрөмүөнгэ аныыбыт. Холобур, биир квартал харчытын иһиккэ-хомуоска, онтон миэбэл ьылабыт дьэн эрдэттэн сүбэлэһэбит. Бэйэм иистэнэбин, оҕолорбут, чуолаан, кьыраларьыт бэйэм тикпит, ба-айыт тагастарьын кэтэллэр. Орон тагастарьын, тьннүк сабыыларьын матьрыяал атыылаһан тигэбин. Ити курдук барытыгар эрдэттэн дьаһанан харчыбытын онно-манна ьыспакка туттабыт.

- Туох хаһаайстыбалааххьытый?
- Оҕуруот аһын сьылын аайы олодобут, күһүн кэнсиэрбэлээн кьыһыннары аһы кьытта былаан сиибит. Биһиги ьыал буолуохпуттан уопсай дьыэбэ олобуппунт. Кэлин элбээн дьэибит кьыраабыкка дьылы буолбута. Харчыбытын хас да сьыл муньунан, уурунан, барытыгар экономиялыыбыт. Онуоха эбии государство араас программалары көрөн, Россия уонна республика „Ийэ хаппытаалын“ үбүн эбэн ьылырыын чааһынай дьыэ атыыласпьыппыт. Бука бары олус үөрбүппүт.

- Оҕо иитиитигэр болдомтону туохха уураьытый?
- Барыларын биир тэҥник көрөн ийтэ сатыбыт. Оҕо төрөспүттэрин көрөн үөрэнэр дьэн ньымына тутуһабыт. Үлэни таптыьрга үөрэтэбит. Дьыэ үлэтигэр ооньото-ооньото сьыһарабыт. Кьыралар номнуо дьэни сааһылаһаллар, иһити хомуйсаллар. Хас биирдиллэригэр болдомто уура сатыыбит, араарбакка биир тэҥник тутан ийтэ сатыыбыт. Биир оҕо сьыһа онорбут буоллаьына барыларын тэҥгэ сэмэлиибит. Оччоьуна атын киһи буруйугар эмиэ сьыһа онордум дьэн үөрэнэр. Бэйэбит октябренок, пионер бириэмэтигэр оҕо сааспыт ааспыт буолан, ол иитиитин оҕолорбутугар ингэрэ сатыыбыт.

- Туох кьыаллыбат өрүттэр, ьарахан тьгэನ್ನэр баалларый?
- Дьынгиэн, кьыаллыбат тьгэн суоьун кэриэтэ, барыта киһи бэйэтигэр тутулуктаах. Арай элбэх оҕолоох ийэбэ үлэ кестөрө күчүмэьэй, „олус элбэх оҕолооххун“ дьэн олох чугаһаппаттар. Олохо-тардыһар киһиэхэ кьыһалба дьэн суох дьи саныыбын. Кьыһалба үөскүүр тьгэнигэр улаатыннара барбаппын. Куһаьанна үгүө өтгүн көрөн өйдүү сатыыбын.

Кэпсэттэ М. ПЕТРОВА

Улуус нэһиликтэригэр

Кулун тутар 21 күнүгэр Аппааны бөһүөлөгү үгэскэ кубулуйбут, нэһилиэк аҕаларын көрүлүүр «Аҕа күрээбэ» ьытылыһына. Манна уопсайа 8 хамаанда турда. Аппааньыттан А.П. Ильин уолунаан Айсенньын, А.Д. Носков уолунаан Дуоланньын, Ф.П. Сивцев уолунаан Ромалыын, Н.Г. Дьяконов уолунаан Гришальын, Р.Р. Слепцов кьыһынаан Дианалыын, Граф Биэрэгиттэн Д.Е. Федоров уолунаан Андрейдьын, Кьыһыл Дэриэбинэттэн П.В. Охлокков уолунаан Андрейдьын, И.А. Корякин уолунаан Ванялыын кьытынналар.

Күрэхтэһии үс тьһүмэьинэн, улуустааьы «Аҕа күрээбин» балаһыанньатынан ьытылыһына. Остуолбаа тахсыыга Федоровтар, аркаан ьыраьыыга Ильиннэр, отгон хас да этаптаах «Булчут биатлонугар» Слепцовтар

АҔАЛАР УОННА ОҔОЛОР

бастаатылар. Бу күрээби Аппааны аҕаларын тьмсүүтүн председателэ П.Н. Оконешников иилээн-садалаан ьытта. Дьүүлүүр сүбэ - А.Ф. Тохтобин, Т.П. Сметанин, М.Б. Герасимов, Я.Д. Евстафьев сөптөөх сыанабылы туруоран кьыйылыахтары ьыһаардылар.

Уопсай тьмүгүнэн 1 миэстэни Федоровтар хамаандалара (Граф Биэрэгэ) ьыла уонна Искраба буолар улуустааьы «Аҕа күрээбэр» кьыттар чьэскэ тигистилэр. Иккис миэстэни Ильиннэр, үнүс миэстэни Корякиннар ьылылар. Кьыйылаахтар уонна кьытааччылар бары сыаналаах бириэстиринэн, сертификаттарьыннар нарараадаланьылар. Кьыйылылаахха сүрүн бириис - «Эт-Ас» ХЭТ (сал. П.П. Окоемов) туруорбут ньирэьйэ. Күрэххэ спонсордаабыт олохтоо дьаһалтаба (баһ. Ю.И. Слеп-

цов), улуус сьэбиэтин председателигэр А.Х. Христофоровка, Загон ситэтэ суох орто оскуолатыгар (дир. М.С. Федорова), 2 №-дээх НПЛ (дир. Н.М. Жирков), «Маяк» ОСХПК (сал. В.И. Макаров) махтааларын тьэрдэллэр.

Кьытааччы сьл аайы элбии турара үөрдэр. Ол аата биһиги аҕаларьыт олоххо активнай позициялаахтар, спорду чөл олобу өрө тутар күүстээх санаалаахтар. Хорсун санаалаах, уолаттары кьытта тэҥгэ күрэс ьылдыаспыт соьотох кьыс Диана Слепцова аҕатынаан Роман Романовичтын кьытыгытара кэрэхсэбиллээх. Инникитин даьаны нэһилиэккэ ьытыллар тэрээһиннэргэ биһиги аҕаларьыт көхтөөхтүк кьыттыахтара дьэн эрэнэбит.

Н.Д. СИВЦЕВА, Аппааны бөһ.

Европа, АХШ уонна да атын музейдарга тийэ Нам улууһун аатырбыт норуот маастардарын үлэлэрэ быыстапкаларга өрүүтүн кыттан дьон махтайытын, сэнгээритин ыаллар.

Кини хатыламат, сэдэх үлэлэрэ быыстапкаларга куруутун болдомтону тардан көрөөччүлэри сөхтөрөллөр-махтаталлар, атыылаһан баҕалаахтар эмиэ көстөллөр. Ол курдук биир

«НАМНААБЫ РУБЛЁВ» 70 СААҢЫГАР ЯНААН

Биирдиилээн талааннаах дьон киһи кутун тутан норуот духовнай баайын хаҥаталлар, бастыҥ айымньылары аяллар. Бүгүҥү күнгэ «Өрөспүүбүлүкэ норуотун маастара» диэн аат Нам улууһугар 22 киһиэхэ ингэррилэн сылдьар. Олор истэригэр чеканка техникатынан сатамнылаахтык туттан үлэлиир Ф.С. Кислач кириэр. Кулун тутар 29 күнүнэн П.И. Сивцев аатынан Намнаабы историко-этнографическай музейга Фадей Сергеевич өр сыллаах айар үлэтин 70 сааһыгар аһаҕастык быыстапка ситиһилээхтик түмүктэннэ.

Маастар бэйэтэ сонун, туспа суоллаах-истээх хуудоһунуук буоларын быһыытынан үлэтин сүрүн хайысхатынан таҥара кулугун онорон таһаарыта буолар. Хас биирдии үлэтэ иһиттэн күүстээх энергетикалаах, киһи уйулҕатын аймыыр, дууһатын долгутар толору кыахтаах. Үлэлэрин арааһынай техниканы туттан онорор. Холобура, объёмнаах чеканка, скань, кытаанах матырыйалга быһан ойуу, травление, инкрустация, өгнөөх лааһынан туттуу уо. да.

үлэтин куоракка быыстапка турдаһына атыылаһа сатаабыттарын аккаастаабыттар. Фадей Сергеевич бэйэтэ этэринэн: «Аныгы олоххо барыта харчынан кээмэйдэнэрэ олус хомолтолоох. Хартыналарбын туох да иһин атыылааһын, атыылаабытын буоллар оччо харчылаах, баай киһи буолуон этэ диир дьону иһиттэһинэ ис-испиттэн хомойобун, атыылааһын онугар бөлөхтэһин сөп», - диэн этэр.

Кырдык даһаны барыта бу олоххо атыыланан истэһинэ туох да кэрэ, сырдык, боростуой норуот санаатын кынаттыыр, үрдэр-көтүтэр суох буолуо этэ. Киһи философиякай толкуйдаах хаартыналары Нам улууһун олохтоохтору сэнгээрэр кыахтара былдыһа эбит. Фадей Сергеевич курдук олоххо көрүүлээх, дьини санааларыттан бу дойдуга дьонго дьиннээх сыһыаны, бэйэ-бэйэни убаастабылы, таптала сыаналааһынан аһааччылар, харчыны үрдүк чыпчаалга ытынарбат дьон тулабытыгар бааллара киһи дууһатын манньатар.

Надежда АНДРЕЕВА

Кини айар... Кини ыллыыр... Кини түмэр... А.Ф. Шестаков аатынан культура киинин иһинэн 3 вокальнай ансамбыл тэриллэн үлэлээбитэ үһүс сылыгар үктэннэ. «Айылла» ансамбылга 8 кыыс, «Freevoise» ансамбылга

БИИР СОМОҕО ОНОРОН ДЬАРЫКТЫЫР

18 уол уонна “Тооуага” ансамбылга 3 кыыс дьарыктанар. Ону таһынан соҕоттохтуу дьарыктанар оҕолор үгүстэр. Бу ансамбыллары Дьокуускайдаағы 2 №-дээх педагогическай колледж ырыа салаатын выпускнига, билигин кулууп методина Федот Анатольевич Соловьев тэрийэн салайар. Бастагы улахан ситиһиитинэн 2011 с. “Ньургунун” народнай коллектив аатын ситиһилээхтик көмүскээбит буолар. Итинтэн сиэттэрэн бииртэн биир наһарадалар кэлэн испиттэрэ. Биирдиилээн итиллээччилэр, ансамбыллар улуустаабы, республикатаабы күрэхтэргэ, көрүүлэргэ ситиһилэрин кэрэһэлиир тыоһу суруктар олус элбэхтэр. Ити ситиһиилэринэн Федот Анатольевичи салайааччы, түмээччи, тэрийээччи быһыытынан үрдүктүк сыаналыахха сөп.

Кулун тутарга “Сааскы бэлэ” диэн ааттаах айар кэнсиэрдэригэр сылдыбыт дьон олус истинг ийиһилээх кэнсиэри көрдүбүт диэн астына-дуоһуя тарҕаһыттар. Саала иһэ эдэриттэн эмэнигэр диэри “лыык” курдук киһи этэ. Манна олорон

Кыра нэһилиэккэ уол оҕо айар дьобурун сайыннары эмиэ туспа сыһыаны эрийэр. Ону таба тутан, талааны кэмигэр арыан, баһатын учуоттаан дьон-сэргэ иннигэр таһаары уустуктардаах соҕус. Ансамбылга 16-20 диэри саастаах ыччаттар ортолоругар үөрэнээччилэр, армия кэктитэр сулууспалаан кэлбиттэр, араас идэлээхтэр бааллар. Ансамбыл чилиэннэрэ бэйэлэрэ билэн кэлэлэр эбит. Түмээччи туох ирдэбили туһуһаҥын диэн боппуроска бэрт судургутук: “Сүрүн ирдэбилим диэн талаан эрэ диэн буолбакка баҕалаах ыччаты барыларын дьарыктыбын”, - диэн эппиттэтэ.

“Freevoise” чилиэннэрэ билигин биир сомоҕо буолан дьарыктаналлар. Бэйэлэрин икки ардыларыгар олус түмсүүлээхтэр, биир дьыэ кэргэн оҕолорун курдук. Салайааччыларын, бөлөхтөрүн олус диэн сөбүлүүллэр. Оттон ыстатыйа геройа - Федот: “Суолбун-ииспин булундум, биир ситиһиинэн мунҕраммакка, тохтоон хаалбакка, өссө сайдан, ыччаты сайыннаран иһиэхпин баһарабын”, - диэн санаатын үлэһиннэ.

М. ПЕТРОВА

Муус устар 5 күнүттэн саҕалаан 7 күнүгэр диэри Аммагыттык сиригэр «Алыптаах мааска-2013» норуот театрдарын көрүү республикатаабы үһүс

«АЛЫПТААХ МААСКА» ААН БАСТААН

фестивала бытылынна. Бу үс күн устата театр кэрэ эйгэтигэр сүгүрүйэр суду талааннаах, араас улуустартан түмүллүбүт норуот театрдары күн-көрсөн илин-кэлин түһүстүлэр. Сүүрбэчэ норуот театрын ортогугар быйылгы күрэхтэһиигэ Наммыт театры тийээн сөхтөрдө да, соһутта да...

А.С. Пушкин айымньытын П.А. Ойуунскай тылбааһынан «Сатарыйы» диэн биир оонһуулаах, икки көстүүлээх, сана режиссербут А. Кривогорницын туруорбут пьесата биһирэннэ. Пьеса нуучча олоһун көрдөрөр, сахалы тылбаастаммыт хоһоонунан суруллубут буолан ураты көстүүлээх репертуар буолла. Режиссер туруорумтун соруугун ситиһэн «Бастын

режиссеркай анаары» диэн номинациянан наһарадаланна. Артыыстар Сардаана Васильева, Николай Бушуев, Николай Жирков, Иван Колесов, Зоя Ноговицына, эдэр артыыспыт Сема Николаев, ону таһынан «Коробейники», «Айылла» ырыа ансамбыллара кыттыһыны ыллылар. Пьеса кыттылаахтара итэ-бэтиллээхтик, ылларан туран оонһоон көрөөччү болдомтотун саҕаланыаһыттан бүтүөр диэри биир күүрэннээх түгэнгэ тутан долгуттулар. «Бастын музыкалан киэргэти иһин» номинациянан С. Акимбетов бу пьесаҕа анаан таҥан киллэртээбит музыкальнай сабыдыаллара, тыастара-уустара бэлиэтэннилэр.

Бастагытын кыттыбыт Намнаабы норуот театры биригэр пьесанан икки номинация-

ны кытта сыаналаах бириһи аҕалан, ону таһынан республика биригэр күүстээх театрдар аһааннарыгар кириэри ситиһэн эбэрдэ кэһиллээх Энсиэлибит сиригэр эргиллэнэ.

Түгэниэн туһанан 2 №-дээх профлидей директоругар Нь.М. Жирковка автобуһунан көмөтүгэр барҕа махталытын тиэрдэбит.

Улууспут аатын ааттатар талааннаах артыыстарбытыгар, саҕалы көрүүлээх режиссербутугар биригэр дойдулаахтарыттан итии-истинг эбэрдэ буоллун!

Иннигит дьэки дулуруйун, дойдугут, дьонгут туһугар туруруун!

А. КСЕНОФОНТОВА,
А.Ф. Шестаков аатынан
сынһалан кииһин режиссера

КЫТАЙТАН - КЫАЙЫ КЭҢИЛЭЭХ

Кулун тутар 22-29 күннэригэр Кытайга Пекин куоракка «Хрустальный лотос» норуоттар икки ардыларынаағы конкурс-фестивальга 19 киһилээх «Айылгы» фольклорнай бөлөх тэриллэн Хатын Ары нэһилиэгиттэн баран ситиһилээхтик кыттан кэллилэр. Бөлөһү СР культуратын туйгуна, «Чороон» сынһалан киин дириэктэрэ Пономарева Саргылана Даниловна салайан илдьэ сырытта. Айар бөлөххө инфекционной отделение үлэһиттэрэ уонна манна үлэлиир ОДКХ үлэһиттэрэ, нэһилиэк активистара Бурнашев Василий Васильевич, Сивцев Петр Семенович, «Чороон» сынһалан киин үлэһиттэрэ киридилэр. Икки нүмэри бэлэмнээн көрдөрдүлэр. Репертуардарын «Чороон» киин үлэһиттэрэ Марианна Иванова, Ньургуйаана Адамова уонна Саргылана Пономарева бэлэмнээтилэр. Музыкальнай киэргэтиитин Ариан Васильев бэлэмнээбит «Сайын» диэн сахалы ырыанан киридилэр.

«Хрустальный лотос» фестивал үс күн устата бытылынна. Бу күрэххэ Саха сиритин өссө Үөһээ Дьааһы улууһун Баатаһай нэһилиэгин оҕолоро кыттыһыны ыллылар. Уопсайа 600 кытааччы, 150 араас жанрдаах нүмэрдэр турдулар. Дьүүлүүр сүбэ састаабыгар Россиятан уонна Кытайтан элбэх биллилээх музыканнар, хореографтар, ырыаһыттар, культура уонна искусство деятеллэрэ кириэн сыаналаатылар. Фольклорнай бөлөхтү 25 саастарыттан 50 саастарыгар диэри категорияҕа ситиһилээхтик кыттан самай улахан бириистэрин - 1 степеннээх лауреат үрдүк аатын ылан, үөрэн-көтөн кыайы кынаттанан кэллилэр.

Күннээх Кытайга барбыт дьоммут сынһаланнарын туһалаахтык атаардылар, ол курдук Кытай Улуу истиэнэтигэр, чайнай церемонияҕа, Император дыбарыһыгар о.д.а. культурнай, экскурсионнай программаны сырыттылар.

Тас дойдуга манньык улахан күрэххэ кыттыы, кыайы мээһэ буолбатаҕа чахчы, элбэх сыраттан, дьарыктан, үлэттэн

тахсар. Саха сирин дьон айар дьобурдарынан, талааннарынан, үлэһиттэрин кэрэһэлиир. Манньык фестивалга кытталларыгар күүс-көмө буолбут «Хатын Ары нэһилиэгэ» МТ баһылыгар Слепцов Ю.И., «КопирТехсервис» ген. дириэктэригэр Никифоров А.Т., улуустаабы культура управлениетын салайааччытыгар Новиков И.С., И.Е. Винокуров аатынан историко-краеведческай музей дириэктэрэ Кутяркин В.Г., транспорһын хааччыбыт И.Е. Винокуров аатынан Хатын

Ары орто оскуолатыгар, дириэктэр Ноговицын Д.И. уонна Граф Биэрэгин 2-с №-дээх профлидейгэ, дириэктэр Жирков Нь.М., мунҕра суох улахан махталларын тиэрдэллэр.

Иннигитин «Айылгы» фольклорнай бөлөххө, салайааччыларыгар С.Д. Пономарева өссө да элбэх ситиһиилэри баһарабыт, нэһилиэкпит, улууспут, республикабыт аатын элбэхтик ааттатыахтара диэн эрэнэбит.

Н.Д. СИВЦЕВА,
Аппааны

**РАСПОРЯЖЕНИЕ
от 13 марта 2013 г. № 484-р
Об обеспечении отдыха и
оздоровления детей в 2013 году**

На основании Постановления Правительства Республики Саха (Якутия) от 24 декабря 2012 г. № 581 « Об обеспечении отдыха и оздоровления детей в 2013 г.» в целях реализации прав на оздоровление и отдых детей в Намском улусе в соответствии с Законом Республики Саха (Якутия) от 22 марта 2006 г. 328-З № 69-III «Об организации и обеспечении отдыха и оздоровления детей в Республике Саха (Якутия)» и Указом Президента Республики Саха (Якутия) от 12 октября 2011 г. № 973 «О государственной программе Республики Саха (Якутия) «Развитие образования Республики Саха (Якутия) на 2012-2016 гг.», распоряжаюсь:

1. Определить МКУ «Управление образования МО «Намский улус» РС(Я)» (Дьяконова В.Н.):

1.1. Ответственным за координацию деятельности органов местного самоуправления по организации отдыха и оздоровления детей на территории МО «Намский улус» и других заинтересованных организаций.

2. Определить ГКУ «Намское управление социальной защиты населения труда при МТ и СР РС(Я)» (Парников Н.Г.) уполномоченным органом по освоению субсидий, предоставляемых из федерального бюджета для обеспечения организации и проведения оздоровительной кампании детей, находящихся в трудной жизненной ситуации.

3. Утвердить:

3.1. Положение об улусной межведомственной комиссии по организации отдыха и оздоровления детей в 2013 г. согласно приложению № 1 к настоящему распоряжению;

3.2. Состав улусной межведомственной комиссии по обеспечению отдыха и оздоровления детей в 2013 г. согласно приложению № 2 к настоящему распоряжению;

3.3. Распределение субсидий на организацию отдыха и оздоровления детей в каникулярное время на 2013 г. по образовательным учреждениям МО «Намский улус» согласно приложению № 3.

4. Установить в 2013 году:

4.1. Среднюю стоимость питания одного ребенка в оздоровительных лагерях дневного пребывания в размере 175 рублей;

4.2. Среднюю стоимость одного дня пребывания одного ребенка в загородных стационарных оздоровительных лагерях в размере 585 рублей;

5. ГБУ РС(Я) «Намская центральная районная больница» МО «Намский улус» (Слепцов Л.А.):

5.1. Обеспечить организацию качественного медицинского обслуживания детей и систематический мониторинг лечебно-оздоровительной работы с детьми в учреждениях отдыха и оздоровления;

Проводить оценку эффективности оздоровления детей в летних оздоровительных учреждениях по итогам 1-го, 2-го, 3-го смен летнего оздоровительного отдыха и представить посменный и сводный отчеты в Министерство образования РС(Я).

6. Управлению культуры и духовного развития МО «Намский улус» (Новиков И.С.):

6.1. Разработать совместный план работы по организации и проведению массовых культурных, экскурсионных мероприятий для детей, отдыхающих в оздоровительных, образовательных, трудовых лагерях и летних школах, с учетом возрастных категорий;

7. МКУ «Управление образования МО «Намский улус» РС(Я)» (Дьяконова В.Н.):

7.1. Обеспечить организацию отдыха и оздоровления детей в 2013 г. согласно Постановлению Правительства Республики Саха (Якутия) от 24 декабря 2012 г. № 581 «Об обеспечении отдыха и оздоровления детей в 2013 г.» и настоящего распоряжения;

7.2. Обеспечить совместно с органами местного самоуправле-

ния муниципальных поселений, образовательными учреждениями, управлениями и ведомствами МО «Намский улус» охват организованном отдыхом и оздоровлением не менее 75% детей улуса от общего числа детей школьного возраста до 18 лет за счет средств федерального, республиканского, муниципального бюджетов, средств работодателей, родителей и других внебюджетных средств;

8. Управлению спорта и молодежной политики МО «Намский улус» (Иванов П.Г.):

8.1. Организовать совместно с органами местного самоуправления муниципальных поселений работу по привлечению детей, состоящих на профилактическом учете в органах внутренних дел, к содержательному отдыху и общественно-полезному труду;

8.5. Совместно с ГКУ «Центр занятости населения Намского улуса» организовать временное трудоустройство и общественные работы для несовершеннолетних граждан в возрасте от 14 до 18 лет в летний период.

9. Управлению охраны природы по МО «Намский улус» РС(Я) (Собакин А.И.):

9.1. Содействовать созданию условий для отдыха и оздоровления детей на особо охраняемых природных территориях республики;

9.2. Содействовать в работе экологических лагерей, учебно-исследовательских и научных экспедиций детей.

10. ГКУ РС(Я) «Намское управление социальной защиты населения и труда при МТ и СР РС(Я)» (Парников Н.Г.):

10.4. Представлять в Министерство труда и социального развития Республики Саха (Якутия) информацию по организации отдыха и оздоровления детей, находящихся в трудной жизненной ситуации, для формирования единой информационной базы.

11. ГКУ «Центр занятости населения Намского улуса» (Сивцева И.И.):

11.1. Организовать временное трудоустройство для несовершеннолетних граждан в возрасте от 14 до 18 лет в летний период, уделив первоочередное внимание занятости детей, нуждающихся в особой заботе государства, в соответствии с утвержденными Министерством здравоохранения и социального развития Российской Федерации лимитами финансирования из средств республиканского бюджета на 2013 год;

12. Рекомендовать ММО МВД РС(Я) «Намский» (Стручков А.А.):

12.2. Обеспечить комплексную безопасность учреждений отдыха и оздоровления детей, охрану общественного порядка и безопасность групп детей в период проведения массовых мероприятий;

12.3. Внести соответствующие корректировки в маршруты патрулирования сил и средств органов внутренних дел, задействованных в системе единой дислокации, с включением объектов детских загородных оздоровительных лагерей и баз отдыха;

13. Рекомендовать Отделению надзорной деятельности Намского района УНД ГУ МЧС России по РС(Я) (Парников Н.А.):

13.1. Организовать проведение проверок соблюдения требований пожарной безопасности на объектах летнего отдыха и оздоровления детей;

14. Рекомендовать Отделу пожарной службы № 23 по МО «Намский улус» (Колпашиков И.В.):

14.1. Организовать выездные пожарно-технические выставки в летние оздоровительные учреждения с проведением конкурсов, викторин и инструктажей на противопожарные темы в целях агитации и пропаганды среди детей мер пожарной безопасности;

15. Рекомендовать ТО Управления Федеральной службы по надзору в сфере защиты прав потребителей и благополучия человека по Намскому улусу (Ильина Л.И.) и Филиалу Федерального бюджетного учреждения здравоохранения «Центр гигиены и эпидемиологии в Республике

Саха (Якутия)» в Намском районе (Яковлева А.А.):

15.1. Обеспечить приемку оздоровительных учреждений в летний период, обратив особое внимание на вопросы материально-технической базы лагерей, водоснабжения и организации питания;

15.2. Осуществлять государственной санитарно-эпидемиологический надзор за детскими оздоровительными учреждениями в период их подготовки и выполнение санитарной противоэпидемиологических (профилактических) мероприятий в период эксплуатации;

16. Рекомендовать Межотраслевому координационному совету профсоюзов Намского улуса (Шарапову А.Г.):

16.1. При заключении коллективных договоров и соглашений предусматривать механизм финансирования оплаты путевок в санаторно-курортные и оздоровительные организации круглогодичного действия, загородные детские оздоровительные лагеря;

16.2. При проведении консультаций по вопросам подготовки и реализации программ социально-экономического развития муниципального образования предусматривать меры по организации отдыха и оздоровления детей;

17. Руководителям образовательных учреждений МО «Намский улус»:

17.1. Использовать выделенную субсидию на приобретение продуктов питания в соответствии с Федеральным законом от 21 июля 2005 г. № 94-ФЗ «О размещении заказов на поставки товаров, выполнение работ, оказание услуг для государственных и муниципальных нужд», не более 15% от общего объема субсидии направляется на оплату труда педагогов-воспитателей, педагогов-психологов, вожатых работающих лагерях;

17.2. Своевременно представлять пакеты документов на получение санитарно-эпидемиологического заключения на летние оздоровительные учреждения и обеспечить подготовку летних оздоровительных лагерей к приему детей в срок до 01 мая 2013 г.

18. Учреждениям и организациям, участникам организации отдыха детей в Намском улусе, представить в Улусную межведомственную комиссию по обеспечению отдыха и оздоровления детей:

18.1. До 1 марта 2013 года – планы работ по организации отдыха и оздоровления детей в 2013 г. и предусмотренные финансовые расходы;

18.2. Ежеквартально, до 5 числа месяца, следующего за отчетным кварталом, отчет о проделанной работе по исполнению настоящего распоряжения.

19. Рекомендовать администрациям учреждений, на балансе которых находятся детские оздоровительные учреждения, а также руководителям этих учреждений:

19.1. Провести необходимую подготовку детских оздоровительных учреждений к приему детей, обеспечить соблюдение санитарных норм и правил, обратив при этом особое внимание на организацию питания водоснабжения и канализации;

20. Отделу семьи и детства МО «Намский улус» (Степанова Т.Н.):

20.1. Содействовать деятельности администраций муниципальных образований улуса по организации отдыха и занятости несовершеннолетних, оказавшихся в трудной жизненной ситуации.

21. Рекомендовать главам муниципальных поселений МО «Намский улус»:

21.1. Оказать содействие по подготовке летних центров и лагерей к приему детей в срок до 1 июня 2013 г.;

21.5. Назначить руководителями по временному трудоустройству и общественным работ для несовершеннолетних граждан в возрасте от 14 до 18 лет в летний период специалистов по молодежной политике (лидеров) поселения;

21.6. Уделить первоочередное внимание занятости детей, нуждающихся в особой заботе государства;

21.7. Организовать места купания в летнее время по согласованию с Государственной инспекцией маломерных судов Намского участка.

22. Улусной межведомственной комиссии по обеспечению отдыха и оздоровления детей в 2013 г. (Попов И.Р.):

22.1. Усилить контроль по подготовке детских оздоровительных лагерей к летнему сезону, в том числе за водоснабжением, санитарным состоянием пищеблоков и мест общего пользования, рационом питания детей, соблюдением режима работы детских оздоровительных учреждений;

22.2. Организовать совместно с Министерством здравоохранения Республики Саха (Якутия) отдых и оздоровление детей, уделив внимание тубинфицированным детям и детям с хронической патологией, используя для этих целей базы лечебно-профилактических учреждений с привлечением внебюджетных средств и долевого участия учреждений и организаций;

22.3. Уделять особое внимание организации отдыха и оздоровления детей, находящихся в трудной жизненной ситуации, в том числе состоящих на учет в подразделениях по делам несовершеннолетних и комиссиях по делам несовершеннолетних, защите их прав, а также реализации мер по профилактике безнадзорности и правонарушений несовершеннолетних граждан, в том числе по созданию в каникулярное время специализированных лагерей, расширению возможностей для временной занятости несовершеннолетних граждан «группы риска»;

22.5. Организовать своевременное представление пакетов документов на получение санитарно-эпидемиологического заключения на летние оздоровительные учреждения и обеспечить подготовку летних оздоровительных лагерей к приему детей в срок до 01 мая 2013 г.;

22.8. Принять дополнительные меры по обеспечению безопасности жизни и здоровья детей, предупреждения детского травматизма, безопасности дорожного движения в период школьных каникул, уделяя особое внимание организации полноценного питания детей, соблюдению требований к устройству, содержанию и режиму работы загородных организаций отдыха и оздоровления детей;

22.9. Привлечь к проведению мероприятий по отдыху и оздоровлению детей профсоюзные организации и работодатели;

23. Отделу экономики МО «Намский улус» (Винокурова Л.Д.):

23.1. Использовать выделенную субсидию согласно приложению № 3 настоящего распоряжения, в виде бюджетных ассигнований казенным учреждениям, субсидий автономным и бюджетным учреждениям на выполнение муниципального задания на оказание муниципальных услуг по организации отдыха детей в каникулярное время.

24. ФКУ «ГИМС МЧС РС(Я)» (Мохначевский В.Н.):

24.1. Организовать надзор за местами купания детей.

25. Улусному Совету депутатов МО «Намский улус» (Христоворов А.Х.):

25.1. Предусмотреть в муниципальной программе социально-экономического развития Намского улуса, целевой программе «Развитие образования Намского улуса на 2009-2013 гг.» мероприятия по развитию материально-технической базы загородных оздоровительных лагерей;

26. Контроль за исполнением настоящего распоряжения возложить на заместителя главы по социальным вопросам Попова И.Р.

Глава улуса А. ИЛЬИН

**РАСПОРЯЖЕНИЕ
от 11.04.2013 № 731-р
Об ограничении
грузоподъемности
автотранспортных средств
до 20 тонн через ледовую
переправу по маршруту с.
Хатас-с. Намцы**

В соответствии с Федеральным Законом от 21.12.1994 г. № 68-ФЗ «О защите населения и территорий от чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера», в связи с резким потеплением температуры воздуха и на основании предложения ФКУ «Центр ГИМС МЧС России по РС(Я)» в Намском улусе, распоряжаюсь:

1. С 12 апреля 2013 г. ввести ограничение на грузоподъемность автосредств и разрешить проезд автотранспортных средств с массой до 20 (двадцать) тонн через р. Лена по маршруту ледовой переправы с. Хатас-с. Намцы.

2. Главе МО «Хомустахский 2-й наслег» (Дмитриев А.К.), генеральному директору ООО «Быйан» (Окороков Р.Е.) установить постоянный контроль за технико-эксплуатационным состоянием ледовой переправы.

3. Начальнику ОГАИ ММО РФ «Намский» (Петров Н.А.) установить постоянный контроль безопасности дорожного движения по ледовой переправе.

4. Намской инспекции ФКУ «Центр ГИМС МЧС России по РС(Я)» (Мохначевский В.Н.) установить постоянный контроль соблюдения настоящего распоряжения.

5. Намскому филиалу «Нам» НВК «Саха» (Шишкин Г.П.), редакции газеты «Энсиэли» (Касьянов В.Г.) опубликовать данное распоряжение в СМИ.

6. Контроль исполнения данного распоряжения возложить на заместителя главы улуса по строительству, промышленности и ЖКХ Матвеева С.С.

Глава улуса А. ИЛЬИН

**РАСПОРЯЖЕНИЕ
от 11.04.2013 № 732-р
Об ограничении
грузоподъемности
автотранспортных средств
до 20 тонн через ледовую
переправу по маршруту с.
Хатырык-с. Фрунзе**

В соответствии с Федеральным Законом от 21.12.1994 г. № 68-ФЗ «О защите населения и территорий от чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера», в связи с резким потеплением температуры воздуха и на основании предложения ФКУ «Центр ГИМС МЧС России по РС(Я)» в Намском улусе, распоряжаюсь:

1. С 12 апреля 2013 г. ввести ограничение на грузоподъемность автосредств и разрешить проезд автотранспортных средств с массой до 20 (двадцать) тонн через р. Лена по маршруту ледовой переправы с. Хатырык-с. Фрунзе.

2. Главе МО «Фрунзенский наслег» (Петров В.Н.), генеральному директору ООО «Быйан» (Окороков Р.Е.) установить постоянный контроль за технико-эксплуатационным состоянием ледовой переправы.

3. Начальнику ОГАИ ММО РФ «Намский» (Петров Н.А.) установить постоянный контроль безопасности дорожного движения по ледовой переправе.

4. Намской инспекции ФКУ «Центр ГИМС ГУ МЧС России по РС(Я)» (Мохначевский В.Н.) установить постоянный контроль соблюдения настоящего распоряжения.

5. Намскому филиалу «Нам» НВК «Саха» (Шишкин Г.П.), редакции газеты «Энсиэли» (Касьянов В.Г.) опубликовать данное распоряжение в СМИ.

6. Контроль исполнения данного распоряжения возложить на заместителя главы улуса по строительству, промышленности и ЖКХ Матвеева С.С.

Глава улуса А. ИЛЬИН

РАСПОРЯЖЕНИЕ
от 11.04.2013 № 735-р
Об ограничении
грузоподъемности
автотранспортных средств до 10
тонн через ледовую переправу
по маршруту с. Хатырык-с.
Фрунзе

В соответствии с Федеральным Законом от 21.12.1994 г. № 68-ФЗ «О защите населения и территорий от чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера», в связи с резким потеплением температуры воздуха и на основании предложения ФКУ «Центр ГИМС МЧС России по РС(Я)» в Намском улусе, распоряжаюсь:

1. С 16 апреля 2013 г. ввести ограничение на грузоподъемность автосредств и разрешить проезд автотранспортных средств с массой до 10 (десять) тонн через р. Лена по маршруту ледовой переправы с. Хатырык-с. Фрунзе.

2. Главе МО «Фрунзенский наслег» (Петров В.Н.), генеральному директору ООО «Быйан» (Окороков Р.Е.) установить постоянный контроль за технико-эксплуатационным состоянием ледовой переправы.

3. Начальнику ОГАИ ММОРФ «Намский» (Петров Н.А.) установить постоянный контроль безопасности дорожного движения по ледовой переправе.

4. Намской инспекции ФКУ «Центр ГИМС МЧС России по РС(Я)» (Мохначевский В.Н.) установить постоянный контроль соблюдения настоящего распоряжения.

5. Намскому филиалу «Нам» НВК «Саха» (Шишкин Г.П.), редакции газеты «Энсиэли» (Касьянов В.Г.) опубликовать данное распоряжение в СМИ.

6. Контроль исполнения данного распоряжения возложить на заместителя главы улуса по строительству, промышленности и ЖКХ Матвеева С.С.

Глава улуса А. ИЛЬИН

РАСПОРЯЖЕНИЕ
от 11.04.2013 № 736-р
Об ограничении
грузоподъемности
автотранспортных средств до 10
тонн через ледовую переправу
по маршруту с. Хатас-с. Намцы

В соответствии с Федеральным Законом от 21.12.1994 г. № 68-ФЗ «О защите населения и территорий от чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера», в связи с резким потеплением температуры воздуха и на основании предложения ФКУ «Центр ГИМС МЧС России по РС(Я)» в Намском улусе, распоряжаюсь:

1. С 16 апреля 2013 г. ввести ограничение на грузоподъемность автосредств и разрешить проезд автотранспортных средств с массой до 10 (десять) тонн через р. Лена по маршруту ледовой пере-

ПОЛОЖЕНИЕ
о научно-практической
конференции учащихся школ
Намского улуса «Алексеевские
чтения»

«Алексеевские чтения», которые с 2013 года будут проводиться ежегодно на базе МБОУ «1 Хому-стаская СОШ им. Д.Ф. Алексеева» имеют целью увековечение памяти заслуженного работника народного хозяйства РС(Я), отличника советской потребительской кооперации РСФСР, отличника народного просвещения РСФСР, кавалера ордена «Знак Почета», первого главы Намского улуса Алексеева Дмитрия Федотовича.

Конференция этого года посвящается Году села в Республике Саха (Якутия).

Задачи конференции:
* Воспитание подрастающего поколения в духе патриотизма, гражданской ответственности, развитие духовно-нравственного потенциала молодежи;

* Развитие интереса к традиционным методам хозяйствования, привитие навыков сельскохозяйственного труда;

* Активизация научно-исследовательской деятельности учащихся и учителей;

Организаторы конференции:

правы с. Хатас-с. Намцы.

2. Главе МО «Хому-стаский 2-й наслег» (Дмитриев А.К.), генеральному директору ООО «Быйан» (Окороков Р.Е.) установить постоянный контроль за технико-эксплуатационным состоянием ледовой переправы.

3. Начальнику ОГАИ ММОРФ «Намский» (Петров Н.А.) установить постоянный контроль безопасности дорожного движения по ледовой переправе.

4. Намской инспекции ФКУ «Центр ГИМС МЧС России по РС(Я)» (Мохначевский В.Н.) установить постоянный контроль соблюдения настоящего распоряжения.

5. Намскому филиалу «Нам» НВК «Саха» (Шишкин Г.П.), редакции газеты «Энсиэли» (Касьянов В.Г.) опубликовать данное распоряжение в СМИ.

6. Контроль исполнения данного распоряжения возложить на заместителя главы улуса по строительству, промышленности и ЖКХ Матвеева С.С.

Глава улуса А. ИЛЬИН

РЕШЕНИЕ
от 04 апреля 2013 г. № 6-1
О внесении изменений в
решение Улусного (районного)
Совета депутатов МО «Намский
улус» от 29 декабря 2012 г. №10-
5 «О бюджете МО «Намский
улус» Республики Саха
(Якутия) на 2013г.» (в редакции
решениями УСД МО «Намский
улус» от 31.01.2013 г. №2-1, от
28.03.2013 г. №5-9)

Руководствуясь Бюджетным кодексом Российской Федерации, Положением о бюджетном устройстве и бюджетном процессе, в соответствии с Законом Республики Саха (Якутия) «О государственном бюджете Республики Саха (Якутия) на 2012 год», приказом Министерства финансов Республики Саха (Якутия) от 19.12.2011 года №01-04/1249 «О детализации кодов бюджетной классификации подвидов доходов целевых межбюджетных трансфертов, предоставляемых из государственного бюджета Республики Саха (Якутия)», Улусный (районный) Совет депутатов МО «Намский улус» РЕШИЛ:

1. Внести в решение Улусного (районного) Совета депутатов МО «Намский улус» от 29 декабря 2012г. №10-5 «О бюджете МО «Намский улус» Республики Саха (Якутия) на 2013 г.» (в редакции решениями УСД МО «Намский улус» от 31.01.2013 г. №2-1, от 28.03.2013 г. №5-9), следующие изменения:

1.1. Приложение №3 «Прогнозируемый объем поступления доходов в бюджет муниципального образования «Намский улус» на 2013 год» изложить в новой ре-

ЯНИИСХ, Управление сельского хозяйства Намского улуса, администрация МО «Хому-стаский 1 наслег»; МБОУ «1 Хому-стаская СОШ»;

Участники: учащиеся 5-11 классов Намского улуса

Срок и место проведения: 20 апреля 2013 г. в МБОУ «1 Хому-стаская СОШ им. Д.Ф. Алексеева» по адресу: с. Кысыл-Сыр Намского улуса, ул. им. 50 лет ВЛКСМ, дом 3

Работа конференции будет проводиться по следующим секциям:

- * Историко-краеведческая;
- * Экология села и сельскохозяйственного производства;
- * Новые технологии в традиционном хозяйствовании народа саха;
- * Экономика села

Порядок проведения конференции

Конференция проводится в форме стендовой защиты исследований по секциям.

Право на публичную презентацию, которая состоится во время закрытия конференции, будет предоставлено победителям 4 секций.

Экспертное сопровождение конференции будет осуществлено научными сотрудниками ЯНИ-

дакции согласно приложению к настоящему решению.

2. Настоящее решение вступает в силу со дня его официального опубликования.

3. Опубликовать настоящее решение в улусной газете «Энсиэли», на официальном сайте МО «Намский улус» www.sakha.gov.ru/nam.

4. Контроль за исполнением настоящего решения возложить на постоянную комиссию по бюджету и налогам (председатель Шарапов А.Г.).

Председатель Улусного
(районного) Совета
А.Х. Христофоров
Глава улуса А.И. Ильин

РЕШЕНИЕ
от 04 апреля 2013 г. № 6-2
О внесении изменений в
решение Улусного (районного)
Совета депутатов МО «Намский
улус» от 21 февраля 2013
г. №3-1 «Об утверждении
Инвестиционной программы
МО «Намский улус» на 2013
год» (в редакции решением
УСД МО «Намский улус» от
28.03.2013 г. № 5-8)

В соответствии с п.1 ч.1 ст.15, пп.2 п.10 ст.35 Федерального закона от 06.10.2003 г. №131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», с ч.1 ст.9 Бюджетного кодекса Российской Федерации, Улусный (районный) Совет депутатов МО «Намский улус» РЕШИЛ:

1. Внести в решение Улусного (районного) Совета депутатов от 21 февраля 2013 г. №3-1 «Об утверждении Инвестиционной программы МО «Намский улус» на 2013 год» (в редакции решением УСД МО «Намский улус» от 28.03.2013 г. № 5-8), следующие изменения:

1.1. В приложении к решению Улусного (районного) Совета депутатов МО «Намский улус» от 28 марта 2013 г. № 5-8 «Инвестиционный бюджет МО «Намский улус» на 2013 год» по объекту «Дамба «Автозаправочная станция №5 в с.Графский Берег» в столбце «Раздел» цифры «04» заменить на цифры «03», в столбце «Целевая статья» цифры «60 08 401» заменить на цифры «60 09 202».

2. Опубликовать настоящее решение в улусной газете «Энсиэли», на официальном сайте МО «Намский улус» www.sakha.gov.ru/nam.

3. Настоящее решение вступает в силу с момента официального опубликования.

4. Контроль за исполнением настоящего решения возложить на постоянную комиссию по бюджету и налогам (председатель Шарапов А.Г.).

Председатель Улусного
(районного) Совета
А.Х. Христофоров
Глава улуса А.И. Ильин

ИСХ, ЯГСХА.

Требования к комплекту материалов:

Заявка на участие с указанием ФИО полностью, название работы, ФИО руководителя, место работы, конт. телефоны;

Работа в 1 экз. Объем не ограничивается

Наличие стенда обязательно

Программа конференции «Алексеевские чтения»

* Регистрация участников – 9.00-10.00

* Торжественное открытие – 10.00

* Стендовая защита докладов – 11.00-13.00

* Обед – 13.00-13.30

* Экскурсия в Зал трудовой славы краеведческого музея – «Сайды» – 13.00-14.00

* Закрытие конференции, награждение – 14.00.15.00

* Отъезд участников – 15.00

Заявки принимаются по адресу: I-homus@mail.ru до 18 апреля 2013 г.

Обязательно наличие электронной версии. Взнос – 50 руб. с каждого участника.

Конт. лицо: Охлопкова Елизавета Петровна – координатор НИР

Моб. тел. 89640779341

ЫҤЫРЭХ ТЫҤҤАР

Үүнэр көлүөнэ ыччаты иитэр-үөрэтэр кэскиллээх эйгэтин тумус туттар кийитэ, сатабыллаах салайааччы, учуутал чулуута, күндү **МАРИЯ СЕМЕНОВНА!** Сандал саас кэрэтин баттаһа күөх сирэм күндүтэ үктэллээх күн сириҥ көрбүт үтүө-мааны күнүҥүнэн – үбүлүөйгүнэн – иити-истинг эвэрдэ!

Биир идэлээхтэриҥ баҕа санаалара, бар дьонунг сылаас сыйыана, өйөбүлэ, барҕа махтала үтүмэн үөрүүнү аҕаллын! Эҥсиэли хочотун быйаҥа, уйгута, Нам налыы сыйыһытын дьикитигэ, алыба күүскэр күүс эптиҥ, нус-бааччы, үүт тураан олоххор сырдык эрэ сыдыаай-дын, сылааһынан угуттаатыҥ.

Саха тылын, литературатын, төрүт культуратын учууталларын улдуустаабы методдолбоһуга

Киэн туттар дьонун-мааны кийиипитин, саҥаспытын, Россия уопсай үөрэхтээһинин бочуоттаах үлэһитэ, Саха республикатын үөрэҕириитин туйгуна, «Барҕарыы» национальной фонда стипендиата, Модут агрооскуолатын английскай тылын учуутала **КОРЯКИНА АНАСТАСИЯ ГРИГОРЬЕВНА** өр сыллаах дьяныардаах үлэн иһин Саха республикатын тас сибээскэ министерствотын «Норуоттар икки ардыларынааҕы, тас экономическай уонна регионнары кытта сибээһи бөбөрөгөтүүгэ» кылаатын иһин уонна «Барҕарыы» национальной фонда бочуоттаах бэлиэлэринэн наҕараадаламмыккынан эвэрдэлибит!

Эн өрүү үөрэх-үлэ үөһүгэр сылдьаргыҥ, саҕа үйэ ирдэбилгэр сөп түбэһэн, учуутал уонна салайааччы быһыыгынан ааҕар-суоттуур дьобуругун, былаанныыр талаангыҥ, барар-кэлэр кыаххын сөбөбүт-махтайабыт, киэн туттабыт.

Эйиэхэ дьонунг-сэргэгин махтал тылларын этэр. Идэҕин таба тайанан, толору баһылаан, сайдыыны кытта тэнгэ хаамсар айым-ныылаах, туруу үлэһит дьон сыаналыыр, үтүө холобур онгостор. Туох баар үчүгэй үлэттэн тахсар. Үөрэнээччилэриҥ ис кыахтары арыйан, наукаҕа сыйыаран Россияҕа Намыҥ сириҥ, Сахаҥ сириҥ аатын ааттатыҥ, хас биирдии учуутал саҕа таһымна тахсарыгар, үөрэтии хаачыстыбата үрдүүрүгэр күннэтэ туруулаһан кэллин. Күндү саҥаспыт, кийиипит кэнэҕэһин да бар дьон ортотугар сылдьан, үлэлээн-хамсаан, барҕа махтал тылларын истэн, дьон ытык-табылын ыла тур. Чэгиэн-чэбдик буол!

Хатыҥ Арыыттан тойонун, хотунун уонна кэргэниҥ балыстарын кэргэттэрэ - Томскайдар, Новгородтар, Алексеевтар

Тапталлаах кэргэммин, аҕабытын, убаастыыр күтүөппүтүн **ВИТАЛИЙ НИКОЛАЕВИЧ СЕМЕНОВЫ** олобун орто умурданын кэрэ-бэлиэ күнүнэн ис сүрэхтэн итиитик-истингин эвэрдэлибит!

Эн массынан уруулугар олорон Намтан саҕалаан, республика уонна килин куораттарынан сындылданнаах айаҥга эрчимнээхтик үлэли-хамсыы сылдьаргыҥ киэн туттабыт. Чугас дьонун туһугар сүүрэр-көтөр түбүктээх үлэнг, күүстээх санааҥ, ахсаабат кыһамныын иһин барҕа махталытын тиэрдэбит. Өссө даҕаны кыайыһы-хотуу аргыстаах үтүмэн үлэни, сылайары аахсыма, сааһырдым дьин санаарҕаама. Күндү киһибиитигэр баҕарабыт чэгиэн-чэбдик доруубуйаны, уһун дьоллоох олову, санаабыт санааҥ бастына эн үйэҕин уһатыҥ. Иниикитин да түбүктээх үлэнг ситиһиилэрэ олоххор суолдьут буолан, үтүө холобур буола турдуннар.

Эвэрдэни кытта кэргэниҥ, оҕолорун, Потаповтар, Колмогоровтар

Күннэтэ алтыһар, өр сылларга бииргэ олорор ыкса ыалбытын **ОХЛОПКОВ МИХАИЛ МИХАЙЛОВИЧЫ** өрөгөйдөөх үбүлүөйгүнэн, 60 сааскын туолбуккунан, итиитик-истингин эвэрдэлибит!

Баҕарабыт баҕа санаабыт бастыгыҥ, ылсыбытыҥ ыпсан истин, туппугун туола турдун, оҕолорун, сиэннэриҥ тапталларыгар уйдараҥ, өссө да уһундук, кэргэнгинээн Анна Алексеевнаны оло-оргутугар баҕарабыт.

Ыкса ыалларгыт Эверстовтар, Крыжановскайдар

ВЕСНА. ЯКУТСК. ВЕРА БРЕЖНЕВА.

Внимание - специально для жителей Намского улуса, билеты продаются в с. Нам

26 апреля в СК «Триумф» выступит с сольным концертом «Любовь Спасет Мир!» обольстительная и многогранная, талантливая и неимоверно популярная звезда российской эстрады Вера Брежнева, которая в этот весенний вечер сделает незабываемый подарок всем многочисленным поклонникам. Артистка представит якутянам

грандиозную концертную программу с участием профессионального шоу-балета и музыкантов в общем количестве 15 человек.

Билеты на концерт Брежневой можно купить уже сегодня в ТРК «Туймаада» (первый этаж) и ТЦ «Оптимист» (первый этаж).

Справки: 42-40-60 (г. Якутск)

Представитель компании «А.Р.Т. Дойду», организатора мероприятия в с. Нам Намского улуса: 89841186921 (Надежда)

Цена билета: 1500, 2000, 2500 и 3000 руб.

Начало концерта: 19.00.

Не пропустите самое яркое событие этого сезона! Встречайте весну вместе с Верой Брежневой

От 15 апреля 2013 года
ИЗВЕЩЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков из земель населенных пунктов, по адресу:

* Хамагаттинский наслег, с. Крест-Кытыл, ул. Еремеева, 12/2 площадью 1425 кв.м под произ-

водственный объект.

* Хамагаттинский наслег, с. Крест-Кытыл, ул. Леонтьева, 25 площадью 1174,15 кв.м под ЛПХ (приусадебный участок).

За справками обращаться в администрации соответствующих наслегов.

Директор КОЛОДЕЗНИКОВ Р.К.

**От 15 апреля 2013 года
ИЗВЕЩЕНИЕ**

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков из земель населенных пунктов, по адресу:

* Хамагатинский наслег, с. Намцы, ур. Убаа Монгубут площадью 3000 кв.м для ведения крестьянского (фермерского) хозяйства.

За справками обращаться в администрации соответствующих наслегов.

**Директор
КОЛОДЕЗНИКОВ Р.К.**

**РЕШЕНИЕ
от 04 апреля 2013 г. № 6-3
Об утверждении
муниципальной целевой
программы «Защита населения
и территорий от чрезвычайных
ситуаций в муниципальном
образовании «Намский улус»
на 2013-2016 гг.»**

В соответствии с Федеральным законом № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации» от 06.10.2003 г., на основании Устава муниципального образования «Намский улус», Улусный (районный) Совет депутатов МО «Намский улус» РЕШИЛ:

1. Считать утратившим силу решение Улусного (районного) Совета депутатов МО «Намский улус» от 28 марта 2012 г. №5-10 «Об утверждении муниципальной целевой программы «Защита населения и территорий от чрезвычайных ситуаций в муниципальном образовании «Намский улус» на 2013-2016 гг.».

2. Утвердить муниципальную целевую программу «Защита населения и территорий от чрезвычайных ситуаций в муниципальном образовании «Намский улус» на 2013-2016 гг.» в новой редакции согласно приложению.

3. Опубликовать настоящее решение в улусной газете «Эн-сиэли», на официальном сайте МО «Намский улус» www.sakha.gov.ru/nam.

4. Настоящее решение вступает в силу с момента официального опубликования.

5. Контроль за исполнением настоящего решения возложить на постоянную комиссию по строительству и ЧС (председатель Кутуков В.В.).

**Председатель Улусного
(районного) Совета
А.Х. Христофоров
Глава улуса А.И. Ильин**

**«САХА ДИКТАНТ» АКЦИЯ!
Убаастабыллаах Нам улунун
олохтоохторо!**

«Нам-ситим» ыччат хамсааһына эһигини САХА ДИКТАНТ акцияҕа кыттыыны ыларгытыгар ыгырар! Акцияҕа ким баҕарар, бэйэ баҕатынан кыттар, босхо сурулар.

Буолар күнэ: муус устар 24 күнэ, 11 чаастан.

Сайаапкаларгытын улус киин библиотекатыгар, нэһиликтэр библиотекаларыгар, 89841026388 телефон нүөмэригэр эбэтэр vk.com/namsitim аадырыска бизрэгитигэр ыгырабыт.

Саха кэскилэ – төрөөбүт ийэ тылыгар!

Срочно продается недостроенный дом с участком 8 соток в черте г. Якутска, ИЖС, Сергеевское поле, имеется забор, газ подведен, электричество. До 12х7 м, крыша – металлочерепица. Цена договорная.
Тел. 89247618694, 89244687620

БИЛЛЭРИИЛЭР

**РЕШЕНИЕ
от 04 апреля 2013 г. № 6-4
Об утверждении Положения
«О наградах муниципального
образования «Намский улус»
Республики Саха (Якутия)»**

Руководствуясь Федеральным законом от 06.10.2003 года № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», на основании Устава муниципального образования «Намский улус», Улусный (районный) Совет депутатов муниципального образования «Намский улус» РЕШИЛ:

1. Утвердить Положение «О наградах муниципального образования «Намский улус» Республики Саха (Якутия) согласно приложению.

2. Опубликовать настоящее решение в улусной газете «Эн-сиэли», на официальном сайте МО «Намский улус» www.sakha.gov.ru/nam.

3. Настоящее решение вступает в силу с момента официального опубликования.

4. Контроль за исполнением настоящего решения возложить на постоянную комиссию по законности и МСУ (председатель Тоскин С.И.).

**Председатель Улусного
(районного) Совета
А.Х. Христофоров
Глава улуса А.И. Ильин**

**ДЛЯ ВСЕХ, КТО ДОРОЖИТ
СВОИМ ВРЕМЕНЕМ**

Хотите, не выходя из дома:

– получать актуальные сведения об объектах налогообложения (недвижимое имущество, земельные участки, транспортные средства), информация о которых содержится в базе данных налоговых органов,

– отслеживать, какие суммы налогов уплачены, есть ли переплата или задолженность перед бюджетом,

– просматривать суммы начислений по налогам, в том числе сформированные налоговые уведомления,

– оплачивать задолженность и текущие начисления в режиме он-лайн, формировать и распечатывать квитанции для оплаты в банке,

– обращаться в режиме он-лайн в налоговую инспекцию, если возникли вопросы,

– отслеживать статус камеральной проверки декларации по форме 3-НДФЛ?

Подключитесь к интернет-

сервису «Личный кабинет налогоплательщика для физических лиц» на www.nalog.ru. Для этого заполняете форму заявления. Это можно сделать в налоговой инспекции или на стартовой странице сервиса.

За получением регистрационной карты, содержащей логин и пароль, нужно обратиться лично в налоговую инспекцию, предъявив паспорт. При этом можно воспользоваться сервисом «Он-лайн-запись в налоговую инспекцию» на этом же сайте.

Крупным организациям – работодателям предлагаем организовать работу по подключению работников к интернет-сервису. Это упрощает процедуру и экономит время каждого.

**Конт. телефон: 41-8-31
Отдел работы с
налогоплательщиками
Межрайонной ИФНС России
№ 5 по РС(Я)**

На основании постановления Правительства РС(Я) от 02.08.2012 г. № 337 «О внесении изменений в постановление Правительства РС(Я) от 17.10.2011 г. № 506 «Об утверждении правил предоставления и распределения на конкурсной основе субсидий из государственного бюджета РС(Я) на государственную поддержку социально-ориентированных некоммерческих организаций и руководствуясь приказом Министрства труда и социального развития РС(Я) № 725-ОД от 14 августа 2012 г. «Методические рекомендации по разработке муниципальных программ поддержки социально-ориентированных НКО МР РС(Я)» Администрация МО «Намский улус» объявляет конкурс проектов по поддержке социально-ориентированных некоммерческих организаций МР.

С 8 по 26 апреля 2013 г. в конкурсе участвуют только юридически зарегистрированные НКО.
**Справки по тел. 42-8-19,
89141001470, 89141059677**

ООО «Уйгу» формирует пакет заявок и заключает договора на бетонные работы из своего материала на строительный сезон май-сентябрь 2013 г. по следующим видам работ:

- устройство ленточных фундаментов для частных домов;
- проездов;
- площадок;
- тротуаров и т.д.;
- утепление полов и фундаментов полистиролбетоном.

**Тел. 89143033016, 89244602771,
с. Намцы,
ул. Чернышевского, 74**

транспортных средств категории «В».

**Справки по тел. 41-1-02,
79243677194, 79142816708**

Муус устар 8 к. Семенова Светлана Юрьевна аатыгар бэриллибит паспорт, СНИЛС, права, ПДС-ка, полис, сберкнижка булбуттар манна иһин төнүннэрэргитигэр.
Тел. 89243698836

Срочно продается земельный участок в центре с. 1 Хомустах.
Тел. 89248691700

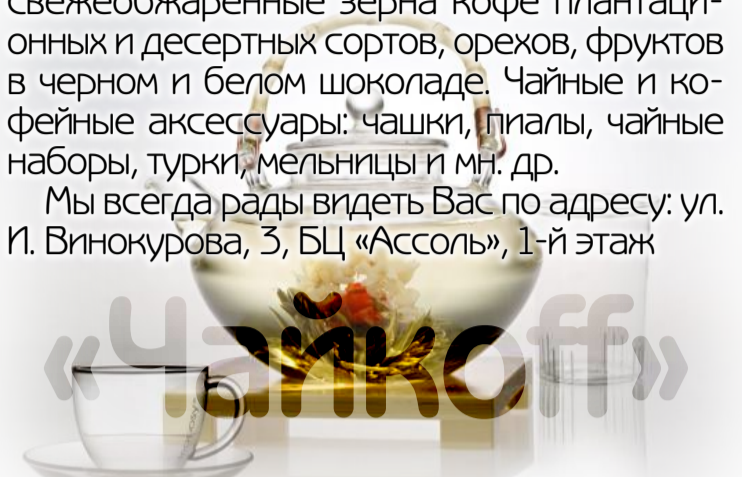
«ИЖ-Юпитер-5» коляскалаах мотоцикл атыылыбыт.
Тел. 89243693154, 89241704276

Грузовые перевозки до 2-х тонн по селу, по городу.
Тел. 89841160270, 89243661967

Считать недействительным регистрационный знак У 621 ЕУ 14.

Торговый павильон «Чайкоff» реализует в широком ассортименте развесной и фасованный чай. В продаже зеленый, черный, желтый, красный (ройбуш) ароматизированные и классические чаи. А также всегда в наличии свежееобжаренные зерна кофе плантационных и десертных сортов, орехов, фруктов в черном и белом шоколаде. Чайные и кофейные аксессуары: чашки, пиалы, чайные наборы, турки, мельницы и мн. др.

Мы всегда рады видеть Вас по адресу: ул. И. Винокурова, 3, БЦ «Ассоль», 1-й этаж

<p>Күндүтүк саныр биригэр үөрэммит дьүөгэбит ЛОНГИНОВА (ПРОКОПЬЕВА) Александра ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытынан оболоругар, сиэнигэр, аймахтарыгар диринг кутурбаммытын тирдэбит. Биригэр үөрэммит дьүөгэлэрэ, табаарыстара, Нам 1976 с. 10 "а" кылаас</p>	<p>Партизан 8 кылаастаах оокуолатын 1978 с. выпускнигара уонна 1 Хомустах орто оокуолатын 1980 с. выпускнигара биригэр үөрэммит эдэр сааспыт доборо ЯКОВЛЕВ Егор Васильевич эмискэ биһиги кэккэбиттэн туораабытынан кини дьэ кэргэттигэр, аймах-билэ дьонноругар диринг кутурбаммытын тирдэбит. Биригэр үөрэммит выпускниктар ааттарыттан</p>
<p>Тапталлаах кэргэни, абабыт, эһэм, Партизан нэһилиэгин олохтоо ЯКОВЛЕВ Егор Васильевич б.д. муус устар 11 күнүгэр ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытын аймахтарыгар, доборторугар, чугас дьонноругар диринг кутурбаммытын тирдэбит. Кэргэнэ, кыргыттары, сиэнэ</p>	<p>Партизан врачебной балыһын коллектива, олохтоох балыһа медсистерэтигэр Яковлева Раиса Ивановна, кини дьэ кэргэнигэр тапталлаах кэргэнэ, абаһара, эһээ ЯКОВЛЕВ Егор Васильевич күн сириттэн эмискэ барбытынан диринг кутурбаммытын тирдэбит.</p>
<p>Тапталлаах бырааппыт, убайбыт, Партизан нэһилиэгин олохтоо ЯКОВЛЕВ Егор Васильевич соһумардык күн сириттэн барбытынан кэргэнигэр Раиса Ивановна, балтыларбытыгар Тинаба, Машаба, сиэнигэр Егоркаба, бырааттарыбыгар Кешаба, Васяба, Димаба, Ваняба уонна кинилэр дьэ кэргэттигэр диринг кутурбаммытын тирдэбит. Аһыгытын тэнгэ үлэстэбит. Слепцовтар, Парниковтар, Николаевтар, Өндөрү уонна Андрей Михайловтар, Парниковтар, Слепцовтар, Винокуровтар, Парниковтар</p>	<p>Убаастыыр, чугас киһибит ЯКОВЛЕВ Егор Васильевич соһумардык ыалдьан өлбүтүнэн кэргэнигэр Раиса Ивановна, оболоругар, сиэнигэр, биригэр төрөөбүттэригэр, чугас аймахтарыгар диринг кутурбаммытын билэрэбит. Оконешниковтар, Тихоновтар, Пермяковтар</p>
<p>Күндүтүк саныр тапталлаах бырааппыт, убайбыт, абабыт, Партизан нэһилиэгин олохтоо, бастың обществовник, нэһилиэк Аҕаларын түмсүүтүн салайаачыта ЯКОВЛЕВ Егор Васильевич эмискэ ыалдьан бу орто дойдуттан күрэммитинэн саҕаспытыгар Раиса Ивановна, балтыларбытыгар Тинаба, Машаба, сиэнигэр Егоркаба, биригэр үөрэммит доборторугар, коллегаларыгар, бука бары аймахтарыбытыгар диринг кутурбаммытын тирдэбит. Төрөөбүт-үөскээбит баргыһаанын буора сымнабас сыйтык, суорбан буолун. Биригэр төрөөбүттэрэ уонна кинилэр дьэ кэргэттэрэ</p>	<p>Партизаннаабы сэбиэскэй кэмнэ таһаарылаахтык үлэстэбит Орто-Арыы мек. звенотун коллектива күндү доборот, үлэһипит ЯКОВЛЕВ Егор Васильевич күн сириттэн эмискэ ыалдьан туораабытынан кэргэнигэр, оболоругар, сиэнигэр, аймахтарыгар, биригэр төрөөбүттэригэр улахан кутурбаммытын билэрэбит. Мех. звеноба биригэр үлэстэбит добороторо Е.А. Протопопов, И.И. Иванов, П.П. Кривошапкин, Д.И. Кривошапкин, Н.Е. Соловьев, И.И. Матвеев, Н.Н. Аргунов, В.Н. Аммосов, В.Т. Аргунов</p>
<p>Күндү балтыбар, эдьийбитигэр Яковлева Раиса Ивановна, оболорубуттар Тинаба, Машаба, биригэр төрөөбүт убайыгар, бырааттарыгар тапталлаах күтүөпүт ЯКОВЛЕВ Егор Васильевич б.д. муус устар 11 күнүгэр 51 сааһыгар эмискэ ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан аһыгытын эһигини кытта тэнгэ үлэстэбит, күндү күтүөпүт сүрдүк, үтүө мөссүөнэ биһиги сүрэхпитигэр өрүү баар. Өлөөттөн эдьийигэр Лидия, балтын Вера, Өлөөттөн балтын Надежда, сиэн балытыгар Марина, Света, сиэн бырааттары Ян, Кирилл, Миша, чугас аймахтарыгар</p>	<p>Нам улунун, Партизан нэһилиэгин олохтоо, Эр дьоннор түмсүүлэрин салайаачыта, Убаастыыр доборот ЯКОВЛЕВ Егор Васильевич эмискэ ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан дьүөгэбитигэр Яковлева Раиса Ивановна, оболоругар, сиэнигэр, бары аймахтарыгар диринг кутурбаммытын тирдэбит. Аһыгытын тэнгэ үлэстэбит. Мукуновтар, Оконешникова Р.В., Турантаева М.П., Скрюбина П.И. дьэ кэргэттэрэ</p>
<p>Күтүөпүтүгэр Яковлев Иван Васильевичка биригэр төрөөбүт убайа ЯКОВЛЕВ Егор Васильевич соһумардык өлбүтүнэн диринг кутурбаммытын тирдэбит. Константиновтар, Ивановтар, Ивановтар, Гуляевтар</p>	<p>Биригэр үөрэммит доборобуттар Машаба, ийэлэригэр Раиса Ивановна, Тинаба, кыра сиэн уолга тапталлаах аҕалара, эһэлэрэ, кэргэнэ ЯКОВЛЕВ Егор Васильевич ыарахан ыарыттан эмискэ олохтон туораабытыгар диринг кутурбаммытын тирдэбит. 2012 с. биригэр үөрэммит оболоро, кылаас салайаачыта Христофорова С.М.</p>
<p>Партизан олохтоо, Партизан нэһилиэгин аба түмсүүтүн председателе ЯКОВЛЕВ Егор Васильевич өлбүтүнэн кэргэнигэр, оболоругар, сиэнигэр диринг кутурбаммытын тирдэбин. Улуустаабы аба түмсүүтүн председателе Фадеев Виталий Юрьевич</p>	<p>Партизан нэһилиэгин олохтоо ЯКОВЛЕВ Егор Васильевич соһучу ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан кэргэнигэр Раиса Ивановна, кыргыттарыгар Тинаба, Машаба, сиэнигэр диринг кутурбаммытын тирдэбит. "Муобан" түөлбө олохтоохторо</p>
<p>Нам улунун, Партизан нэһилиэгин олохтоо, Эр дьоннор түмсүүлэрин салайаачыта, Убаастыыр доборот ЯКОВЛЕВ Егор Васильевич эмискэ ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан дьүөгэбитигэр Яковлева Раиса Ивановна, оболоругар, сиэнигэр, бары аймахтарыгар диринг кутурбаммытын тирдэбит. Аһыгытын тэнгэ үлэстэбит. Харионовтар, Оконешникова Р.В., Турантаева М.П., Скрюбина П.И. дьэ кэргэттэрэ</p>	<p>"Ленский нэһилиэк" МТ "Лидер" МАУ салайаачытыгар Иван Васильевич Яковлева тапталлаах убайа, Партизан нэһилиэгин олохтоо, Эр дьон түмсүүлэрин салайаачыта ЯКОВЛЕВ Егор Васильевич соһучу ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан диринг кутурбаммытын тирдэбит. "Нам улунун" МТ ыччат политикатыгар уонна спортка управлениета</p>
<p>"Модут нэһилиэгэ" МТ дьаһалтата, депутаттара, общественноһа, ветераннарын сэбиэте ХАРИТОНОВ Константин Михайлович эдэр сааһыгар олохтон хомолтоохтук туораабытынан аҕатыгар Михаил Михайловичка, балтыларыгар, чугас аймахтарыгар диринг кутурбаммытын тирдэбит. Аһыгытын тэнгэ үлэстэбит. Кытаатың, тулуурдаах буолун!</p>	<p>«Эн-сиэли» хаһыат РИС талылына, тагылына уонна бэчээттир сыһаар бэчээттэнэ. Адырыһа: Нам сэл. Заложная ул. N4 Формата А3. Кээмэйэ 1,5 бэчээт. лис Конул сынанан атыыланар Индекс — 54889. Тираһа — 2263 Бэчээкэ илии баттаньытын графика — 12:00 ч. 16.04.2013 с. Бэчээкэ илии баттанна — 11:20 ч. 16.04.2013 с.</p>

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — **41496;** бухгалтерия — **41141;** факс — **41141;** редакционной-издательской ситим — **41332**

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительства, «Нам улунун «Эн-сиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральной сулуусна СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламыт нүөмэрэ — **ПН №ТУ14-0216.**
Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэтигин, дьэдиит аадырыһын чопчу ыйың. Редакцияга кирибит суруктар төннөрүлүбүттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатыһын мэлдьи биир буолбат.**
**«ЭНСИЭЛИ» - Нам улунун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улунун, Нам сэл., Заложной ул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru**

«Эн-сиэли» хаһыат
РИС талылына, тагылына
уонна бэчээттир сыһаар бэчээттэнэ.
Адырыһа: Нам сэл. Заложная ул. N4
Формата А3. Кээмэйэ 1,5 бэчээт. лис
Конул сынанан атыыланар
Индекс — 54889. Тираһа — 2263
Бэчээкэ илии баттаньытын графика —
12:00 ч. 16.04.2013 с.
Бэчээкэ илии баттанна — 11:20 ч. 16.04.2013 с.